

**Bibliografia Polskiego Piśmiennictwa o Muzyce Żydowskiej (II),
oprac. Michał Klubiński**

SKRÓTY:

AMFC – Akademia Muzyczna im. Fryderyka Chopina (obecnie UMFC)
IMUW – Instytut Muzykologii UW
PWM – Państwowe Wydawnictwo Muzyczne
PWN – Państwowe Wydawnictwo Naukowe
UMFC – Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie (dawniej AMFC)
UWr – Uniwersytet Wrocławski
ZKP – Związek Kompozytorów Polskich

• **Muzyka a nazizm i komunizm**

Buchner Antoni

Die fortdauernde Verfemung in Polen, w: Verfemte Musik. Komponisten in den Diktaturen unseres Jahrhunderts: Dokumentation des Kolloquiums vom 9. – 12. Januar 1993 in Dresden, hrsg. von Joachim Braun, Heidi Tamar Hoffmann, Vladimír Karbusický, Peter Lang, Frankfurt am Main, Berlin, New York, Paris, Wien 1997, s. 219-226.

Cegiella Janusz

Dziecko szczęścia. Aleksander Tansman i jego czasy, PIW, Warszawa 1986.

Czaja Stanisław

Wątki tradycji i martyrologii żydowskiej w twórczości wokalnoinstrumentalnej Dymitra Szostakowicza, praca mgr., prom. Jadwiga Rappe, AMFC w Warszawie, 2003.

Dąbrowski Florian

Arnold Schönberg a nazistowskie Niemcy, w: Muzyka i totalitaryzm, pod red. Macieja Jabłońskiego i Janiny Tatarskiej, „Ars Nova”, Poznań 1996, s. 61-69.

Fuks Marian

Z diariusza muzycznego. Sylwetki, eseje i szkice, t. 1: Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa 1978; t. 2: Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa 1981.

Gołąb Maciej

Das Schaffen Józef Kofflers – Probleme einer Stilgestaltung, w: Verfemte Musik..., s. 205-217.

- *Józef Koffler, Musica Iagellonica, Kraków 1995, przekład angielski: Maksymilian Kapelański, Marek Żebrowski i Linda Schubert, Polish Music Center, Los Angeles 2003.*

- *Koffler Józef, w: Komponisten der Gegenwart, Hg. Hanns-Werner Heister, Walter-Wolfgang Sparrer, edition text + kritik, München 1992-*

- *Koffler Józef, w: The New Grove Dictionary of Music and Musicians. Second Edition, ed. Stanley Sadie, vol. 13, Macmillan Publishers Limited, London 2001, s. 737-738.*

- *Twórczość Józefa Kofflera. Problem kształtowania się stylu, „Muzyka”, 1993 nr 2, s. 29-56.*

Guzy-Pasiak Jolanta

Między Schrekerem a Schönbergiem – z zagadnień twórczości Karola Rathausa, „Muzyka”, 2007 nr 3 (206), s. 101-122.

Jabłoński Maciej

„Muzyka zdegenerowana”. Uwagi do historii pewnej wystawy, w: Muzyka i totalitaryzm, pod red. M. Jabłońskiego i Janiny Tatarskiej, „Ars Nova”, Poznań 1996, s. 37-46.

Kaczyński Tadeusz

Ważniejsze daty i fakty z życia i twórczości artystycznej Aleksandra Tansmana, „Ruch Muzyczny”, 1977 nr 13, s. 3-4.

Klubiński Michał

Karol Rathaus – największa nadzieja swoich czasów, „Muzyka21”, 2004 nr 11 (52), s. 24-26.

Kostka Violetta

Tadeusz Zygfryd Kassern. Indywidualne odmiany stylów muzycznych XX wieku, Wydawnictwo Akademii Muzycznej w Gdańsku / Rhythmos, Gdańsk / Poznań 2011.

- *Wojenne i powojenne utwory Tadeusza Kasserna – Świadectwa kompozytora, który dotknął biegunów ludzkiej egzystencji*, „Forum Muzykologiczne”, 2009, s. 34-38, <http://www.polmic.pl/images/stories/pliki/forummuzykologiczne2009.pdf>.

Lindstedt Iwona

Dodekafonia i serializm w twórczości kompozytorów polskich XX wieku, POLIHYMNIA, Lublin 2001: III. *Moderna wyjęta spod prawa: w dodekafonicznej „diasporze”*.

Mazepa Leszek

Okres radziecki w życiu i twórczości Józefa Kofflera, „Muzyka”, 1983 nr 1, s. 67-100.

Meyer Krzysztof:

Dymitr Szostakowicz i jego czasy, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999.

Skibińska Ewa

Dymitr Szostakowicz – Iz jęwejskiej narodnej poezji op. 79 (79 a) na soprano, kontralt, tenor z towarzyszeniem fortepianu (orkiestry), w: *Rozumienie dzieła w wymiarze integralności i duchowości oraz w perspektywie znaczeń, interpretacji i hermeneutyki*, red. Alicja Gronau-Osińska, Akademia Muzyczna im. Fryderyka Chopina w Warszawie, Warszawa 2006, s. 169-178.

Stęszewski Jan

„*Lexikon der Juden in Musik*” z perspektywy współczesnej i polskiej, w: *Muzyka i totalitaryzm*, pod red. Macieja Jabłońskiego i Janiny Tatarskiej, „Ars Nova”, Poznań 1996, s. 47-59, przedruk w: Piotr Podlipniak, Magdalena Walter-Mazur, red., *Rzeczy, świadomość, nazwy: o muzyce i muzykologii*, Wydawnictwo PTPN, Poznań 2009, s. 205-215.

Tuchowski Andrzej

Rasistowskie podstawy narodowosocjalistycznej myśli o muzyce, „Muzyka”, 1998 nr 1, s. 41-64.

Zbirowska Danuta

Mojżesz i Aron Schönberga: *Dramat a muzyka*, praca mgr., prom. Włodzimierz Kotoński, AMFC w Warszawie, 2003.

- **Muzyka podczas Holocaustu – getta, obozy koncentracyjne, tereny Zagłady, trauma holocaustowa**

Adama Czerniakowa dziennik getta warszawskiego. 6 IX 1939 – 23 VII 1942, opracowanie i przypisy Marian Fuks, PWN, Warszawa 1983.

Auerbach Rachela

Z ludem pospolu. O losie pisarzy i artystów żydowskich w getcie warszawskim, - fragmenty, „Nasze Słowo”, 1948, nr 4 (35), s. 10; nr 9 (40), s. 11; nr 11 (42), s. 12; nr 12 (43), s. 12.

Bilica Krzysztof

Muzyka w obozie, w: *Muzyka źle obecna I. Materiały sympozjum poświęconego twórczości Romana Bergera, Romana Haubenstocka-Ramatiego, Tadeusza Z. Kasserna, Michała Kondrackiego, Szymona Laksa, Romana Maciejewskiego, Romana Palestra, Andrzeja Panufnika, Michała Spisaka*, Warszawa, 8-10 XII 1988, red. Krystyna Tarnawska-Kaczorowska, Sekcja Muzykologów ZKP, Warszawa 1989, s. 56-93, wersja internetowa ze wstępem autora: „Muzykalia / Judaica”, nr 3 (VII 2011).

Bosak Meir

Abraham Neuman i Mordechaj Gebirtig w getcie krakowskim, „Nasze Słowo”, 1948 nr 18-19 (49-50), s. 17.

Bristiger Michał

Cesarz Atlantydy Viktora Ullmanna, pierwodruk pt. *Żydowska kultura muzyczna w Europie: program polskiej premiery opery Cesarz Atlantydy* Viktora Ullmanna w Warszawskiej Operze Kameralnej, 5 III 2005 (cykl *Oda do Europy. Sezon muzyczny zjednoczonej Europy w WOK*), s. 13-16; przedruk w: „Muzykalia VI / Judaica 1” (2008), http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/bristiger3_muzykalia_6_judaica1.pdf.

Buchner Antoni

III Kwartet smyczkowy Szymona Laksa, „Muzykalia VI / Judaica 1” (2008),
http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/buchner_muzykalia_6_judaica1.pdf.

Czajkowski Andrzej

Szafa Św. Moniki (fragment niewydanej *Autobiografii*), w: *Dzieci Holocaustu mówią...*, vol. 3, do druku przygotowały Katarzyna Meloch i Halina Szostkiewicz, posłowie Katarzyna Meloch, Biblioteka „Midrasza”, Stowarzyszenie „Dzieci Holocaustu”, Warszawa 2008 s. 83-91.

Dziębowska Elżbieta

Muzyka w Warszawie podczas okupacji hitlerowskiej, w: *Warszawa lat wojny i okupacji: 1939-1944*, z. 2 [kom. red. Krzysztof Dunin-Wąsowicz, Janina Kaźmierska, Halina Winnicka], PWN, Warszawa 1972.

Engelking Barbara, Leociak Jacek

Getto Warszawskie. Przewodnik po nieistniejącym mieście, Wydawnictwo IFIS PAN, Warszawa 2001: IV. *Życie społeczne*: B. Engelking: IV.1 *Kultura i rozrywka: Życie muzyczne*, s. 555-561.

Frolów Anna

Życie muzyczne w okupowanej Warszawie w latach 1939-1945, praca mgr., prom. Małgorzata Dybowska, Wydział Wychowania Muzycznego AMFC w Warszawie 1999, wyd. Wydawnictwo AMFC, Warszawa 2004.

Fuks Marian

Koncerty symfoniczne w getcie warszawskim, „Ruch Muzyczny”, 1983 nr 9 (1 V), s. 8-9.
 - *Lista strat środowiska muzycznego Żydów i osób pochodzenia żydowskiego, zamordowanych lub zmarłych w gettach i obozach zagłady*, Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego, 1978 nr 3-4, s. 121-138.
 - *Mój wiek XX...*, op. cit.: *Sztafeta oszczerców*, s. 270-273; *Uwikłanie w Holocaust*, s. 314-316.
 - *Muzyka w gettach*, „Muzyka”, 1971 nr 1, s. 64-76.
 - *Muzyka ocalona. Judaica polskie*, Wydawnictwa Radia i Telewizji, Warszawa 1989.
 - *Z dziariusza muzycznego. Sylwetki, eseje i szkice*, t. 1: Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa 1977, t. 2: Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa 1981.
 - *Życie muzyczne w gettach Warszawy, Krakowa i Łodzi*, Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego, 1972 nr 82, s. 41-56.
 - *Żydzi w Warszawie: życie codzienne, wydarzenia, ludzie*, Sorus, Poznań – Daszewice 1992.

Fuks Marian, Hoffman Zygmunt, Horn Maurycy, Tomaszewski Jerzy

Żydzi polscy. Dzieje i kultura, Wydawnictwo Interpress, Warszawa 1982: M. Fuks: *Muzyka*, s. 63-71.

Golec Dariusz

Muzykowanie na ulicach getta warszawskiego, „Kwartalnik Polskiej Sekcji International Society for Musical Education”, 1998, nr 3-4, s. 84-99.
 - *Życie muzyczne w getcie warszawskim w latach 1940-1943*, praca mgr., prom. Tadeusz Maciejewski, Wydział Wychowania Muzycznego AMFC w Warszawie, 1998.

Gołąb Maciej

Documenta Koffleriana. Przegląd materiału źródłowego i perspektywy dalszych badań, „Muzyka”, 1996, nr 2, s. 131-137.
 - *Józef Koffler*, *Musica Iagellonica*, Kraków 1995, przekład angielski: Maksymilian Kapelański, Marek Żebrowski i Linda Schubert, Polish Music Center, Los Angeles 2003.
 - *Koffler Józef*, w: *Komponisten der Gegenwart*, Hg. Hanns-Werner Heister, Walter-Wolfgang Sparrer, edition text + kritik, München 1992-
 - *Koffler Józef*, w: *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. Second Edition, ed. Stanley Sadie, vol. 13, Macmillan Publishers Limited, London 2001, s. 737-738.

Hoffman Zygmunt, Fuks Marian, Horn Maurycy, Tomaszewski Jerzy

Żydzi polscy. Dzieje i kultura, Wydawnictwo Interpress, Warszawa 1982: M. Fuks: *Muzyka*, s. 63-71.

Horn Maurycy, Hoffman Zygmunt, Fuks Marian, Tomaszewski Jerzy

Żydzi polscy. Dzieje i kultura, Wydawnictwo Interpress, Warszawa 1982: M. Fuks: *Muzyka*, s. 63-71.

Kaczyński Tadeusz

Rozmowa z Szymonem Laksem, „Ruch Muzyczny”, 1964, nr 21 (1-15 XI 1964), s. 15-16.

Kuligowska – Korzeniewska Anna

Łódzka Orkiestra Symfoniczna w Litzmannstadt Ghetto, w: *90 lat Filharmonii Łódzkiej*, pod red. Krystyny Juszyńskiej, Akademia Muzyczna im. G. i K. Bacewiczów (seria *Kultura muzyczna Łodzi*), Łódź 2006, s. 37-52.

Lachendro Jacek

Orkiestry w obozie koncentracyjnym Auschwitz. Zarys tematu, Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau, Oświęcim 2006.

Lachowicz Stanisław

Muzyka w okupowanym Krakowie, Wydawnictwo Literackie (Cracoviana Seria II Ludzie i wydarzenia), Kraków 1988: *Imprezy muzyczne w krakowskim getcie*, s. 112-119.

Laks Szymon

Gry oświęcimskie, red. i przypisy Jadwiga Mateja, wyd. 2, Państwowe Muzeum Auschwitz - Birkenau, Oświęcim 1998, pierwotna wersja: René Coudy, Szymon Laks: *Musiques d'un aut re monde*, Mercure de France, Paris 1948.

Makower Henryk

Pamiętnik z Getta Warszawskiego. Październik 1940 – styczeń 1943, Wrocław 1987.

Maklakiewicz Jan

Twórczość muzyczna Leona Wajnera, „Nasze Słowo”, 1948, nr 8 (39), s. 10.

Naliwajek-Mazurek Katarzyna

Chopin inter arma, referat na III Międzynarodowym Kongresie CHOPIN 1810-2010. Idee – Interpretacje – Oddziaływania, Warszawa, 25 II – 1 III 2010 (w druku).

-Nazi Censorship in Music. Warsaw 1941, referat na sesji *The Impact of Nazism on the Musical Development of the XXth Century*, University of London, 8-11 IV 2008.

też, oprac.: *Muzyka w okupowanej Polsce 1939-1945: Zagłada muzyków żydowskich w Treblince* [fragm. wystawy pod tym samym tytułem, sc. K. N.-M., m.in. Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie, Hochschule für Musik „Hanns Eisler“ w Berlinie, 2010], „Krytyka Muzyczna”, 2010, nr 3,

<http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/Naliwajek.pdf> .

Reich – Ranicki Marcel

Moje życie, przeł. Jan Koprowski, Michał Misiorny, Warszawskie Wydawnictwo Literackie MUZA S. A., Warszawa 2000.

[Reich-Ranicki Marcel]

Polacy nie zasługują na poezję Tuwima. Rozmowa z M. R.-R. [rozmawiały: Angelika Kuźniak i Agata Tuszyńska], „Duży Format” [dodatek „Gazety Wyborczej”], poniedziałek, 27 X 2008, s. 2-6.

Ringelblum Emanuel

Kronika getta warszawskiego. Wrzesień 1939 – styczeń 1943, wstęp i redakcja Artur Eisenbach, przeł. z jidysz Adam Rutkowski, wyd. 2, Warszawa 1988.

Stępień – Kutera Kamila

Hans Krása i muzyka w Theresienstadt, „Ruch Muzyczny”, 2007, nr 22 (28 X).

- *Kompozytorzy Terezina. Gideon Klein — muzyka przeciw Zagładzie*, „Muzykalia VI / Judaica 1” (2008),

http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/stepien_muzykalia_6_judaica1.pdf oraz: „Muzykalia II / Materiały konferencyjne 2” (materiały z II Konferencji Muzykologicznej Stowarzyszenia De Musica z cyklu *Podstawowe zagadnienia współczesnej muzykologii i teorii muzyki*, Sala Koncertowa PWM, Warszawa 16-17 VI 2007),

http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/stepien_muzykalia_2.pdf .

Szalonek Witold

Musik im Warschauer Ghetto – Bericht über Marian Fuks' Buch *Muzyka ocalona*, w: *Verfemte Musik..., Verfemte Musik. Komponisten in den Diktaturen unseres Jahrhunderts: Dokumentation des Kolloquiums vom 9. – 12. Januar 1993 in Dresden*, hrsg. von Joachim Braun, Heidi Tamar Hoffmann, Vladimír Karbusický, Peter Lang, Frankfurt am Main, Berlin, New York, Paris, Wien 1997, s. 121-124.

Szpilman Władysław

Pianista, wstęp i opracowanie Andrzej Szpilman, posłowie Wolf Biermann, „Znak”, Kraków 2000.

Świątkowska Agnieszka

Życie muzyczne Żydów w okresie Holocaustu na terenie Polski, praca mgr., prom. Anna Czekanowska, IMUW, 2000.

Tomaszewski Jerzy, Hoffman Zygmunt, Fuks Marian, Horn Maurycy

Żydzi polscy. Dzieje i kultura, Wydawnictwo Interpress, Warszawa 1982: M. Fuks: *Muzyka*, s. 63-71.

Wieczorek Sławomir: - „...like the wind drives dead leaves” – *Music in concentration camps*, referat podczas: *Böse Macht Musik: 22. Internationale Studentische Symposium des Dachverbandes der Studierenden der Musikwissenschaft (DVSM e.V.), Institut für Musik der Universität Oldenburg*, 10-13 X 2008 (materiał archiwalny).

- *Muzyka po Zagładzie*, „Muzykalia VI / Judaica 1” (2008), [http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/wieczorek_muzykalia_6_judaica1\(1\).pdf](http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/wieczorek_muzykalia_6_judaica1(1).pdf).
- „...*Ta muzyka jest czymś piekielnym*” [o muzyce w obozach koncentracyjnych], „Odra”, 2008, nr 5, s. 92-96.
- *The Bodily Dimension of Experiencing Music in Concentration Camps*, w: *BodyMusicEvent* (materiały z Międzynarodowej Konferencji *BodyMusicEvent*, Wrocław, 30-31 V 2008), red. Bożena Muszkalska, Regine Allgayer-Kaufmann, Zakład Muzykologii Instytutu Historii Sztuki oraz Instytut Kulturoznawstwa UW, Institut für Musikwissenschaft, Universität Wien, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego (seria *Musicologica Vratislaviensa*, vol. 6), Wrocław 2010.

- **Świadek Holocaustu w muzyce i myśli o muzyce**

Berger Roman

Celanstimmen – głosy „na koniec Czasu”?, „Res Facta Nova” 2004 nr 7, s. 35-46.

Bogucki Marcin

Pasażerka M. Weinberga. Konfrontacja czy ucieczka przed przeszłością?, „Krytyka Muzyczna”, 2010, nr 3, http://www.demusica.pl/?Krytyka_muzyczna:Nr_3%2F2010.

Bristiger Michał

Między elegią a zamilknięciem. O komponowaniu tekstów poetyckich Paula Celana, w: *Muzyka i totalitaryzm*, w: *Muzyka i totalitaryzm*, pod red. Macieja Jabłońskiego i Janiny Tatarskiej, „Ars Nova”, Poznań 1996, s. 149-167, przedruk w: tegoż: *Myśl muzyczna. Studia wybrane*, Instytut Sztuki PAN, Warszawa 2001, s. 80-88; przedruk pt. *Celan i muzyka – między elegią a zamilknięciem*, w: tegoż: *Transkrypcje. Pisma i przekłady*, Kwerenda i autoryzowany wybór tekstów: Tomasz Cyz, słowo/obraz terytoria (Seria *Biblioteka Mnemozyne*, pod red. Piotra Kłoczowskiego), Gdańsk 2010, s. 360-376.

- „*Pasażerka*” w ujęciu Zofii Posmysz, *Andrzeja Munka i Mieczysława Weinberga* – dyskusja okrągłego stołu (uczestnicy: Michał Bristiger, Barbara Przybyszewska-Jarmińska, Zofia Posmysz, Natalia Nikolska, Sławomir Buryła, Paulina Kwiatkowska) podczas III Konferencji Muzykologicznej Stowarzyszenia De Musica z cyklu *Podstawowe zagadnienia współczesnej muzykologii i teorii muzyki*, „Muzykalia III / Materiały konferencyjne 3”, http://www.demusica.pl/pdf/bristiger_muzykalia_3.pdf.

- *Mieczysław Weinberg Pasażerka* (1968) – *opera w medialnej przestrzeni muzyki, literatury i filmu*, referat podczas Międzynarodowego Sympozjum Muzykologicznego *Muzyka jako przesłanie prawdy, dobra i piękna*, Akademia Muzyczna w Krakowie, 2-4 XII 2008 (w druku), wariant, pt. „*Pasażerka*” – *Opera o Auschwitz, czyli o zjawie w dzisiejszym świecie*: „Zeszyty Literackie”, nr 107, 2009, s. 112-119; II przedruk w tegoż: *Transkrypcje. Pisma i przekłady*, Kwerenda i autoryzowany wybór tekstów: Tomasz Cyz, słowo/obraz terytoria (Seria *Biblioteka Mnemozyne*, pod red. Piotra Kłoczowskiego), Gdańsk 2010, s. 110-121.

- *Opera o pamięci i niepamięci*, program polskiej premiery opery *Pasażerka M. Weinberga* (prem. 8 X 2010), oprac. programu Marta Sobolska, Teatr Wielki Opera-Narodowa, Warszawa 2010, s. 9-13.

[Bristiger Michał]

„*Pasażerka*” między totalitaryzmami. Rozmowa z M. B., muzykologiem [Rozmawiała Anna S. Dębowska], „Gazeta Wyborcza”, 8 X 2010, s. 21.

- „*Pasażerka*” – *opera o Pamięci*. Z prof. M. B. rozmawia Michał Klubiński, „Stolica”, 2011, nr 1 (2226), s. 13-15.

Buchner Antoni

III Kwartet smyczkowy Szymona Laksa, „Muzykalia VI / Judaica 1” (2008), http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/buchner_muzykalia_6_judaica1.pdf.

Cegiella Janusz

Dziecko szczęścia. Aleksander Tansman i jego czasy, PIW, Warszawa 1986.

Czaja Stanisław

Wątki tradycji i martyrologii żydowskiej w twórczości wokalnoinstrumentalnej Dymitra Szostakowicza, praca mgr., prom. Jadwiga Rappe, AMFC w Warszawie, 2003.

Ferre David, Janowska Anita

O Andrzej Czapkowski rozmawiają David Ferre i Anita Janowska, „De Musica”, vol. VIII, 2004, http://free.art.pl/demusica/de_mus_8/08_14.html.

Fuks Marian

Mój wiek XX..., op. cit.: *Przemijanie*, s. 259-269.

- *Z diariusza muzycznego. Sylwetki, eseje i szkice*, t. 1: Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa 1978; t. 2: Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa 1981.

Fuks Marian, Hoffman Zygmunt, Horn Maurycy, Tomaszewski Jerzy

Żydzi polscy. Dzieje i kultura, Wydawnictwo Interpress, Warszawa 1982: M. Fuks: *Muzyka*, s. 63-71.

Hoffman Zygmunt, Fuks Marian, Horn Maurycy, Tomaszewski Jerzy

Żydzi polscy. Dzieje i kultura, Wydawnictwo Interpress, Warszawa 1982: M. Fuks: *Muzyka*, s. 63-71.

Horn Maurycy, Hoffman Zygmunt, Fuks Marian, Tomaszewski Jerzy

Żydzi polscy. Dzieje i kultura, Wydawnictwo Interpress, Warszawa 1982: M. Fuks: *Muzyka*, s. 63-71.

Janowska Anita

Andrzej Czajkowski, „De Musica”, vol. VIII, 2004, http://free.art.pl/demusica/de_mus_8/08_14a.html.

Janowska Anita, Ferre David

O Andrzeju Czajkowskim rozmawiają David Ferre i Anita Janowska, „De Musica”, vol. VIII, 2004, http://free.art.pl/demusica/de_mus_8/08_14.html.

Jabłoński Maciej

Rozmowa, zło, muzyka... Kilka uwag na temat rozmowy Claude'a Lanzmanna z Dr. Mauricem Rosselem, „Muzykalia VI / Judaica 1”, http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/jablonski_muzykalia_6_judaica1.pdf.

Kaczyński Tadeusz

Ważniejsze daty i fakty z życia i twórczości artystycznej Aleksandra Tansmana, „Ruch Muzyczny”, 1977 nr 13, s. 3-4.

Klubiński Michał

Muzyka mówią milczenia? Celanowskie Argumentum e silentio w Notturmo (Quartetto III) (1986-1993) Luciana Berio, I wersja: „Forum Muzykologiczne 2006-2007”, s. 143-146, <http://www.polmic.pl/images/stories/docum/forum2006-2007.pdf>, II wersja, poprawiona: „Muzykalia VI / Judaica 1” (2008),

http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/klubinski1_muzykalia_6_judaica1.pdf.

tegoż oprac.: *Utwory muzyczne do poezji Paula Celana oraz zainspirowane nimi*, „Muzykalia VI / Judaica 1” (2008),

http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/klubinski2a_muzykalia_6_judaica1.pdf

Kostka Violetta

Tadeusz Zygfryd Kassern. Indywidualne odmiany stylów muzycznych XX wieku, Wydawnictwo Akademii Muzycznej w Gdańsku / Rhythmos, Gdańsk / Poznań 2011.

- *Wojenne i powojenne utwory Tadeusza Kasserna – Świadectwa kompozytora, który dotknął biegunów ludzkiej egzystencji*, „Forum Muzykologiczne”, 2009, s. 34-38, <http://www.polmic.pl/images/stories/pliki/forummuzykologiczne2009.pdf>.

Krajewski Marcin

Dodekafonia i pamięć czyli raz jeszcze o Ocalałym z Warszawy Arnolda Schönberga, „Muzykalia VI / Judaica 1” (2008),

[http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/krajewski_muzykalia_6_judaica1\(1\).pdf](http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/krajewski_muzykalia_6_judaica1(1).pdf).

Meyer Krzysztof

Dymitr Szostakowicz i jego czasy, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999.

Mika Bogumiła

Mieczysław Weinberg i jego muzyka na łamach czasopisma Tempo, „Krytyka Muzyczna”, 2010, nr 3,

http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/krytyka_3_mika.pdf.

Nowak Anna

Powojenne pieśni Szymona Laksa. Motywacje – idee – tradycje, w: *Muzyka źle obecna I*. Materiały sympozjum poświęconego twórczości Romana Bergera, Romana Haubenstocka-Ramatiego, Tadeusza Z. Kasserna, Michała Kondrackiego, Szymona Laksa, Romana Maciejewskiego, Romana Palestra, Andrzeja Panufnika, Michała Spisaka, Warszawa, 8-10 XII 1988, red. Krystyna Tarnawska-Kaczorowska, Sekcja Muzykologów ZKP, Warszawa 1989, s. 326-356.

Pura Łukasz

Muzyczne „midraszowanie”. Projekt Sztetlach w kontekście Elegii żydowskich miasteczek Szymona Laksa, praca lic., prom. Iwona Lindstedt, IMUW, 2007.

Roszak Joanna

Czy wolno śpiewać Celana?, „Glissando”, 2005, nr 3 (3), s. 57-59, http://www.glissando.pl/index.php?s=wg_autora&autor=40.

Schreiber Ewa

„Pasażerka” we Wrocławiu. Głos po spotkaniu [z okazji wykładu prof. M. Bristigera, wygłoszonego podczas posiedzenia Koła Naukowego Studentów Uniwersytetu Wrocławskiego, 2 VI 2009], „Krytyka Muzyczna”, 2010, nr 3, http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/krytyka_3_schreiber.pdf.

Szymonik Dorota

Narracja w nastrojeniu grozy [o *Pasażerze* M. Weinberga], „Krytyka Muzyczna”, 2010, nr 3,
http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/krytyka_3_szymonik.pdf .

Tenczyńska Anna

„Co powinno być funkcją sztuki, jeżeli ma mieć ona dla nas znaczenie?”
Estetyka i etyka w ujęciu Karola Bergera (na marginesie *Teorii sztuki*) oraz Romana Bergera (na marginesie lektury *Celanstimmen* Floriana Dąbrowskiego), „Muzykalia VI / Judaica 1”
(2008), http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/tenczynska_muzykalia_6_judaica1.pdf

Tomaszewski Jerzy, Hoffman Zygmunt, Fuks Marian, Horn Maurycy

Żydzi polscy. Dzieje i kultura, Wydawnictwo Interpress, Warszawa 1982: M. Fuks: *Muzyka*, s. 63-71.

Wieczorek Sławomir

Opera obozowa [o *Pasażerze* M. Weinberga], „Teatr”, 2010, nr 12; skrócona wersja: „Krytyka Muzyczna”, 2010, nr 3,
http://www.demusica.pl/cmsimple/images/file/krytyka_3_wieczorek.pdf .

Wolska Dorota

Moc słowa i ekspiacja muzyki. Notatki z wykładu Michała Bristigera [dot. *Pasażerki* M. Weinberga], „Zeszyty Literackie”, nr 107, 2009, s. 202-203.

- **Muzyka XX-wiecznego i współczesnego Izraela**

Fuks Marian

W Jerozolimie i Tel-Awiwie, „Ruch Muzyczny”, 1985 ,nr 21 (13 X), s. 18-20.

Pawłowski Walerian

Muzyka w Izraelu (Wywiad z Albertem Katzem), „Ruch Muzyczny”, 1949, nr 5-6, s. 20.